

Zas Latweefchu draugs.

1839. 19 Oktober.

42^{tra} lappa.

Jaunas sinas.

Is Rihges. Atrohdahs, Deewam schehloht, arri muhsu mallâs daschi nemahziti laudis, kas tahdahm, mellu grahmatahm wehl tizz, pahr kurrâhm muhsu 38ta lappa stahstija un kas pahr tahm deenahm mahza, ka tahs ne wis-fas effoht Deewa deenas. Schehl mums gan pahr tahdeem zilwekeem, kas pee sawahm darrischanahm masak pehz ta Kunga prahta rauga, ne kâ pehz tahm leekahm mahzibahm, ko pirmu reis, warr buht, traks zilweks par garru laiku irr ussweedis; bet woi tad ne katrs kristigs zilweks sinn, ka Deewa raksti turpretti tif grehkus nosauz par nelaimi, un skaidri mahza ta: ne darri launu, tad ir faunums tew ne us-ees? — Effam tē patt pee laudim wehl ohtu mellu grahmata usgabjuschi, kas pee dascheem arri leelâ gohdâ stahw, un kas leelahs is-stahstiht, ko ikweena no tahm diwipadesmit Zuhdu ziltim tam Kungam Kristum par negohdu darrijuse un kas katrai par to lihds schai deenai ja-zeefch. Bet arri schi grahmata teescham ne nahf no zilweka, kas pilnâ prahtâ bijis, jo to jumš jau tee wahrdi skaidri warr rahdiht, ko winsch tur zittu aplamu wahrdu starpâ pahr to Zuhdu zilti Lewi irr rakstijis, un kas tã skann: Tee no tahs zilts Lewi tam Kungam Kristum weenâ fwehtâ waigâ fitruschi un splashwuschi; tapehz schi zilts ne warr pahr sawu bahrdi isplaut. — Redseet, draugi, paschi fwehti raksti tok wissfklaidraki mums pahr mihla pestitaja zeeschanahm sluddina, un tatschu ne ar wahrdu ne minn, ka tee Zuhdi pa ziltim to Kungu effoht mohzijuschi. Bet tahs mellu grahmatas rakstijajs sew to irr isdohmajis, un — ak tawu gudru padohmu! — Turklah winsch arri aismirsis, itt kâ mums par leezibas sihmi, ka Deews, ir pehz Mohsus mahzibahm, tohs teh-wu grehkus pee teem behrneem tif lihds trescham un zertortam augumam peemeflejoht.

Tē taggad ar fuggeem diwas jaunus sortes silku atwestas, kas masak i pahr teem no wezzas sortes. Winnus pahrdohd eefsch-Rihgâ Schlihter-kunga fahls-bohdē, ko fauz: "pee atfehga," blakkam pee semmes wahrteem par 4 lihds 5 rubleem sudraba par muzzu.

Is Kursemmes. Weena deewabihjiga turriga meita Kursemmē bij ilgus gaddus deenejusi saweem zeenigeem kungeem, ir zittus gaddus fweeschâs semmēs ar teem dsihwojusi. Schi zeenija Deewa wahrduš augsti dahrgi sawâ firdi, mih-

lodama arri to draudsi un basnizu sawas dsintenes. To schi parahdija wehl
 beidscht sawâ mirschanas stundâ ar to, ka schi nowehleja par fwehtu dahwanu
 41 Latweeschu dseefmu grahmatu sawai dsintes basnizai, few par peeminneschanu.
 Rattru grahmatu tad apshimejam ar wianas wahrdu: "Pekfches Dahrte" ar
 sudraba bohstaweem us wahku; un to paschu rakstijam wehl eefschuffe, un
 us grahmatas mallahm arridsan. It fwehrdeenâs nolikke schahs dseefmu grah-
 matas draudses preekschâ, lihds ar tahm 10 dseefmu grahmatahm, fo Kursemmes
 zeeniga muischneeku beedriba, ikweenai muischneeku basnizai schinni semmê bij
 schlinkojusi 1806tâ gaddâ, to reis, kad to jaunu dseefmu grahmatu ustaisija.
 Prohti, ka mihtas Dahrtes baggata grahmatu dahwana draudsei labbi patikke;
 jo nu daudseem ne waijadseja wairs, paschu grahmatas no mahjahm lihds nemt,
 un dasch labs, kas pars wehl ne bij eefpehjis fewim grahmatn sagahdabt, atrad-
 de to jau sawâ preekschâ basnizâ. Dohmasi, mihtais lassitais: tē nu labba lee-
 ta, un fwehtai leetai drohscha weeta! jo kursch grehku gabbals eekahrofees jel
 sawâ firdi pehz tahdas leetas, kas Deewa gohdam nowehleta. Tomehr pulkâ
 gaddahs pasaulē ir tahdi netikli; dsirdefi tudal. Pehz kahdeem gaddeem basni-
 zas fullaini, kam peekriht pehz pabeigtas basnizas, fwehtu dseefmu grahmatas
 salassiht no benkehlm, pahrskaltiht un glabbabt, dewe mahzitajam sinnu, ka zittas
 bij sudduschas. Draudses mahzitais to tudal fluddinaja, luhgdams lai atdohd
 ar gohdu, ja kahdam buhtu gaddijees no nejaufchi kahdu basnizas grahmatu lihds
 nemt us mahjahm; tâ gan bij teescham arri notizzis kahdas reises, un atdabbu-
 jam sawas grahmatas. Atkal par kahdu laiku schahs sahje sust, un palikke noht,
 jebfchu dwehseles gans deesin kâ mihtigi luhdse, ir zittu reisi fwehtas leetas ne-
 sinnamu grahbuli ar Deewa wahrdeem it stipri usrunnaja, flubbinadams, lai at-
 dohd. — Ne kâ! Jau truhke wairak, kâ 12 grahmatas, un wissa fluddinachana
 par weltu. Kas noht, tas noht! Pa tam eezehle pee mums Kursemmē to tei-
 zamu basnizas pehrminderu ammatu no Latweeschu pulka; muhsu draudse pa-
 preeksch septini, un kad ar teem ne bij gan, tad pehzak diwpadfmit; schēe nu
 eefpehje masaku mahjas skaitlu un aprinki labbaki pahrluhsoht, un sinnaht, kâ
 kurrâ weeta eet un dsihwo, fo lautini darra, un kâ turrachs, woi gohdam, woi
 negohdam. Tâ arri usgahje pirmas pehdas par nosagtahm basnizas grahmatahm.
 Ar muddigu pehrminderu paligu, mahzitais, pahstardōs braukdams, isgahjuschâ
 seemâ atradde frohgâ, kalpones rohkâs, pirmu no muhsu basnizas dseefmu grah-
 matahm. Jētin ar leelu blehschu skohlu bij schi to wahrda weetu no wahka is-
 dsiffusi ar kassichanu un greeechanu; grahmatas mallas bij nopehrwejusfi gluschi
 no jauna ar zittu pehrwi, lai gohdigas dewejas wahrds ne buhtu wairs lassams.
 Tomehr peedsihtha blehdneeze ne warreja wairs ismellotees, neds seegtees, un sagtu
 grahmatu nu bij atdohd ar kaunu. Tâ pat atradde mahzitais zittâs mahjâs wehl
 zittu tahdu blehna kohpu, un kalpa seewas naggōs atkal weenu basnizas dseefmu
 grahmatu, Upsuhdseja nu abbus sagtus pee pagasta teefas, kur tee peinitu algu
 dabbuhs ar meefas strahpi. Wet wehl truhke leela puste to sagtu grahmatu.
 Basnizas fullaini meddinaja atkal muddigi pehz tahm, un dabbusa sinnaht, ka

schahs pahre rohbeschu zittâ kaimina draudsê effofchas. Woi to tizzesi, gohdigs lassitais! ka weena patti kalpa seewa 10 gramatas bij sagusi; gan ne us weenu reisi, bet brihscham muhsu basnizâ nahkocht Deewu peeluhgt, pa masihtinam, ar gaddeem; jo winna schinnî draudsê dsimmusi, bet jau fenn gaddeem isprezzeta. Kad winnu nu apfuhdsejam pee pagasta teefas, kas mums muddigi paligâ nahze, scho nedarbu it zeeti un pareisi ismekledama, tad nahze preeksch gaismas, ka schi seewa ar muhsu basnizas dseefmu gramatahm bij ihsti kupschojusi; zittu par naudu isdewusi, zittu saweem gahjejeem par lohnu dewusi, un t. j. pr. — No pagasta teefas schurpu fuhrita, atnesse patti sagle mums pirmâ lahgâ tschetras, un pehzak wehl sefchas gramatas, un muhsu basnizina atdabbuja gan laimigi, kas tai peederreja; bet prohteet, ka gramatas bij sakehsitas, faplehstas, un tik siktâ kahretâ, ka tahs waijadseja likt no jauna pahrfleet. Kas to maksahs? Basnizai allasch irr fshade. Bet kahds labbums buhs basnizas saglam? — Pa-preeksch kauns preeksch sawas draudses pagasta teefu, un bes galla leels kauns un grehks wissapfahret kaiminâs, un wehl no augstakas teefas to bahrgaku soh-dibu, fo walsts likkumi pahre tahdeem leeleem grehteem grehkeem nospreesch, fo sawz fakla leetas. — Ne peedurri naggus pee fwehtahm leetahm!

R. S — j.

Is Parihsches. (27. Septbr.) Waffar deen Parihsches eedsihwotajeem leelas isbailes bija. Ne fenn atnahze Ollenderu wihrs, ar wahrdu: wan = Am-burg, tas jau no jaunahm deenahm us to irr dewees, swehrus mahzigt un sawaldiht, un taggad pa wissu pasauli apfahret eet, leelafôs pilfatôs sawas skunstes ar lauwahm, tihgereem, ihzehneem un zitteem sweschu semnju swehreem par naudu rahdiht. Arri waffar winsch preeksch leela pulka sawschu sawas skunstes eefahze, un jau kars brihnojahs, zil paklausigi winnam wissi tee swehri bija. Tad tik wehl weenu paschu stikki gribbeja rahdiht. Pawehleja lauwai, noliktees semmê un issteeptees. Pats uskahpe lauwai muggurâ un tur peefauze to ihzehni, lai winnam, us lauwâs stahwoht, peelehka un us plezzehm kahpele. Gefahkumâ lauwâ gan appaksch kunga kahjahm gulleja nekustedamees, bet kad wehl ihzehnis winnam lehze wirtsu, tad nastâ winnam palikke pahrsmagga, winsch kurnedams greese galwu, kunga kahju sakehre sohôs un tik neganti eefohde, ka affins ischah-wahs. Tatschu kungs, itt kâ sahpes ne mannidams, pastahweja, un ne peeri ne farahwe. Lehnitam uszirte lauwai ar sawu tehrauda speezinu, kas winnam ar ween rohâ, un luhl, swehrs paklausija, winnu laide wakkâ un atkal nolikkahs semmê labbâ duhschâ, kâ pirmiht; un nu kungam isdewahs laimigi sawu stikki pabeigt. Bet ak tawas leelas bailes, kas skaritajeem bija! Pulks gaspaschu us weetas nogihbe, un paschi tee drohschaki kungi sawze, lai jel tuhlin tahdu breefmas kummedinu beids. Un tâ notikke: laide preekschfarramu autu semmê. Peh; gan wehl kungi to drohschu Ollenderu sawze preekschâ, gribbedami sinnahet, woi wehl effoht spirgts un wessels, bet atnâhe zirs, un stahstija, ka tas ne warroht nahkt, effoht nu patt appaksch dokteru rohkahm. — Lassitais lai tur-flaht us Eihrafa wahrdeem (12, 13) dohma, kas fakka: "Kas apschehlotohs —

pahr kurren, kas pee launeem swehreen eet? — Dà patt tas noteek, kad kas pee grehzigà zilmefa staiga, un winna grehfdôs eemaisfahs.“ —

Is Welgeru semmes. Brihscham noteek, ka laudis zaur leeku dserfchanu sawas eekschas tà isphofsta, dsichles wiffas tif neganti ar spirtus smaku peepilda, ka winneem eekschâs fahf degt un leefma pa mutti fittahs ahrâ. Bija jauna seewa tanni semmê, tai draudsê, kam wahrds Barw=heim; ta jau pahri mehneschu stipri bija dewusees us bruhfeschanu, kamehr laudis 18tâ August eeraudsija, ka winna peedsehruschâ prahtâ laukâ staigadama, us reis no kritte semmê, silla leefmika winnai pa mutti isfittahs un pehz mas azzumieku ugguns ar tahdu warru pahrnehme fruchtis un rohkas, ka winna patte drihs bija pelnu pelndôs.

Bezstehwu fakkami wahrdi.

38.

Behdas un Deews leelas leetas darra pasaulê: Deews darr leelas leetas zaur behdahm un zaur sewi. Zaur behdahm, ka winsch zilwekus speesch, lai winna palihgu mesfle; — zaur sewi: ka winsch teem, kas melle, palihgâ nahf.

39.

Kas schelastibu gribb atrast, tam ne wajaga zerreht schelastibu nopelniht; bet lai azzis ne nolaisch no Kristus frusta, zaur to Deews tizzigus schelohf fohlijis. U. B.

Sinna, zil naudas 18. Oktober=mehn. deenâ 1839 eeksch Rihges makfaja par daschahm prezehm.

Par	Makfaja:	Sudr. naudâ. Rb. R.	Par	Makfaja:	Sudr. naudâ. Rb. R.
1	puhru rudsu, 116 mahrzinus smaggu	1 35	1	pohdu (20 mahrzineem) wassu	7 —
—	meeschu, 100 mahrzin. smaggu	1 5	—	tabaka	— 65
—	kweeschu, 128 mahrzin. smaggu	2 50	—	sweesta	2 50
—	ausu	— 70	—	dselses	— 75
—	sirau	1 50	—	linnu, frohna	2 —
—	rupju rudsu = miltu	1 45	—	— brakka	1 80
—	bihdeletu rudsu = miltu	1 80	—	kannepu	— 90
—	bihdeletu kweeschu = miltu	3 40	—	fahfihu appinu	3 —
—	meeschu = putraimu	1 50	—	neschihu jeb prezes appinu	2 —
—	eefala	1 10	—	muzzu filku, eglu muzza	9 —
—	linnu = sehklas	3 50	—	— lasdu muzza	9 25
—	kannepu = sehklas	1 25	—	— smalkas fahls	4 40
1	wesumu seena, 30 pohdus smaggu	3 —	—	— rupjas balta fahls	4 75
barrotu	wehrschu galku, pa pohdu	1 —	—	— wahti brandwihna, puffdegga	6 50
			—	— — — — — diwdegga	8 50

Lihds 17. Oktober pee Rihges irr atnahkufchi 1688 fuggi un aisbrautufchi 1596.

Brihw drikkelt. No juhrmass = gubernementu augstas waldischanas pufes:

Dr. C. E. Napier sky.